

देशको वर्तमान आर्थिक तथा वित्तीय स्थिति

(आर्थिक वर्ष २०७९/८० को आठ महिना (२०७९ फागुनसम्म) को तथ्याङ्कमा आधारित)

प्रेस विज्ञप्ति

मुद्रास्फीति

१. मुद्रास्फीति नियन्त्रित र घट्ने दिशामा रहेको छ । २०७९ फागुन महिनामा वार्षिक बिन्दुगत उपभोक्ता मुद्रास्फीति ७.४४ प्रतिशत रहेको छ । अघिल्लो वर्षको सोही महिनामा यस्तो मुद्रास्फीति ७.१४ प्रतिशत रहेको थियो । समीक्षा महिनामा खाद्य तथा पेय पदार्थ समूहको मुद्रास्फीति ५.६४ प्रतिशत र गैर-खाद्य तथा सेवा समूहको मुद्रास्फीति ८.८७ प्रतिशत रहेको छ ।
२. अघिल्लो वर्षको तुलनामा थोक मूल्य सूचकाङ्क उल्लेख्य रूपमा कम रहेकोले उपभोक्ता मूल्यमा आगामी महिनाहरूमा कम हुने अपेक्षा रहेको छ । २०७९ फागुन महिनामा वार्षिक बिन्दुगत थोक मुद्रास्फीति ७.१० प्रतिशत रहेको छ । अघिल्लो वर्षको सोही महिनामा यस्तो मुद्रास्फीति १३.१३ प्रतिशत रहेको थियो ।

बाह्य क्षेत्र

वैदेशिक वस्तु तथा सेवा व्यापार

३. वैदेशिक व्यापारमा आयात, निर्यात र व्यापार घाटाको वृद्धिदर ऋणात्मक रहेको छ । आर्थिक वर्ष २०७९/८० को आठ महिनामा कुल वस्तु निर्यात २९.१० प्रतिशतले कमी आई रु.१०४ अर्ब ८० करोड कायम भएको छ । अघिल्लो वर्षको सोही अवधिमा यस्तो निर्यात ८२.९० प्रतिशतले वृद्धि भएको थियो । त्यस्तै, कुल वस्तु आयात १९.१० प्रतिशतले कमी आई रु.१०५८ अर्ब ३९ करोड कायम भएको छ । अघिल्लो वर्षको सोही अवधिमा यस्तो आयात ३८.६० प्रतिशतले बढेको थियो । समीक्षा अवधिमा कुल वस्तु व्यापार घाटा १७.९० प्रतिशतले कमी आई रु.९५३ अर्ब ५९ करोड कायम भएको छ । अघिल्लो वर्षको सोही अवधिमा यस्तो घाटा ३४.५० प्रतिशतले बढेको थियो ।
४. सेवा व्यापारको घाटामा पनि सुधार भएको छ । समीक्षा अवधिमा खुद सेवा आय रु.४९ अर्ब ८ करोडले घाटामा रहेको छ । अघिल्लो वर्षको सोही अवधिमा खुद सेवा आय रु.६६ अर्ब २५ करोडले घाटामा रहेको थियो । सेवा खाताअन्तर्गत समीक्षा अवधिमा भ्रमण आय ९८.६० प्रतिशतले वृद्धि भई रु.३७ अर्ब १२ करोड पुगेको छ । अघिल्लो वर्षको सोही अवधिमा यस्तो आय रु.१८ अर्ब ७० करोड रहेको थियो । समीक्षा अवधिमा सेवा खाताअन्तर्गत भ्रमण व्यय ५०.७० प्रतिशतले वृद्धि भई रु.७६ अर्ब १२ करोड पुगेको छ ।

विप्रेषण आप्रवाह

५. विप्रेषण आप्रवाह उल्लेख्य रूपमा बढेको छ । समीक्षा अवधिमा विप्रेषण आप्रवाह २५.३० प्रतिशतले वृद्धि भई रु.७९४ अर्ब ३२ करोड पुगेको छ । अघिल्लो वर्षको सोही अवधिमा विप्रेषण आप्रवाह

१.३० प्रतिशतले घटेको थियो । अमेरिकी डलरमा विप्रेषण आप्रवाह १४.८० प्रतिशतले वृद्धि भई ६ अर्ब ९ करोड पुगेको छ । अघिल्लो वर्ष यस्तो आप्रवाह २.६० प्रतिशतले घटेको थियो ।

चालु खाता एवम् शोधनान्तर स्थिति

६. अघिल्लो वर्षको तुलनामा चालु खाता घाटामा उल्लेख्य सुधार भएको छ । समीक्षा अवधिमा चालु खाता रु.४४ अर्ब ३१ करोडले घाटामा रहेको छ । अघिल्लो वर्षको सोही अवधिमा चालु खाता रु.४६० अर्ब ७२ करोडले घाटामा रहेको थियो । समीक्षा अवधिमा शोधनान्तर स्थिति रु.१४८ अर्ब ११ करोडले बचतमा रहेको छ । अघिल्लो वर्षको सोही अवधिमा शोधनान्तर स्थिति रु.२५८ अर्ब ६४ करोडले घाटामा रहेको थियो ।

कुल विदेशी विनिमय सञ्चिति

७. विदेशी विनिमय सञ्चिति सुविधाजनक स्थितिमा रहेकोले बाह्य क्षेत्र सुदृढ भएको छ । २०७९ असार मसान्तमा रु.१२१५ अर्ब ८० करोड बराबर रहेको कुल विदेशी विनिमय सञ्चिति १५.२० प्रतिशतले वृद्धि भई २०७९ फागुन मसान्तमा रु.१४०१ अर्ब २१ करोड पुगेको छ । अमेरिकी डलरमा यस्तो सञ्चिति २०७९ असार मसान्तमा ९ अर्ब ५४ करोड रहेकोमा २०७९ फागुन मसान्तमा १२.१० प्रतिशतले वृद्धि भई १० अर्ब ६९ करोड कायम भएको छ । उक्त विदेशी विनिमय सञ्चितिले १०.९ महिनाको वस्तु आयात र ९.४ महिनाको वस्तु तथा सेवा आयात धान्न पर्याप्त रहने देखिन्छ ।

मौद्रिक स्थिति

मुद्राप्रदाय, निक्षेप र कर्जा

८. विस्तृत मुद्राप्रदायको वृद्धिदरमा सुधार भएको छ । आर्थिक वर्ष २०७९/८० को आठ महिनामा विस्तृत मुद्राप्रदाय ५.३ प्रतिशतले बढेको छ । अघिल्लो वर्षको सोही अवधिमा उक्त मुद्राप्रदाय ३.१० प्रतिशतले बढेको थियो । वार्षिक बिन्दुगत आधारमा २०७९ फागुन मसान्तमा विस्तृत मुद्राप्रदाय ९.१० प्रतिशतले बढेको छ ।
९. समीक्षा अवधिमा कर्जाभन्दा निक्षेपको वृद्धिदर बढी रहेको छ । समीक्षा अवधिमा बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूमा रहेको निक्षेप रु.२८० अर्ब ५७ करोड (५.५ प्रतिशत) ले बढेको छ । अघिल्लो वर्षको सोही अवधिमा यस्तो निक्षेप रु.१९२ अर्ब १२ करोड (४.१ प्रतिशत) ले बढेको थियो । वार्षिक बिन्दुगत आधारमा २०७९ फागुन मसान्तमा बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूमा रहेको निक्षेप १०.५ प्रतिशतले बढेको छ ।
१०. समीक्षा अवधिमा बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूबाट निजी क्षेत्रमा प्रवाहित कर्जा रु.१२८ अर्ब १८ करोड (२.८ प्रतिशत) ले बढेको छ । अघिल्लो वर्षको सोही अवधिमा यस्तो कर्जा रु.५२२ अर्ब ४९ करोड (१२.८० प्रतिशत) ले बढेको थियो । वार्षिक बिन्दुगत आधारमा २०७९ फागुन मसान्तमा बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूबाट निजी क्षेत्रतर्फ प्रवाहित कर्जा ३.१० प्रतिशतले बढेको छ ।

तरलता व्यवस्थापन

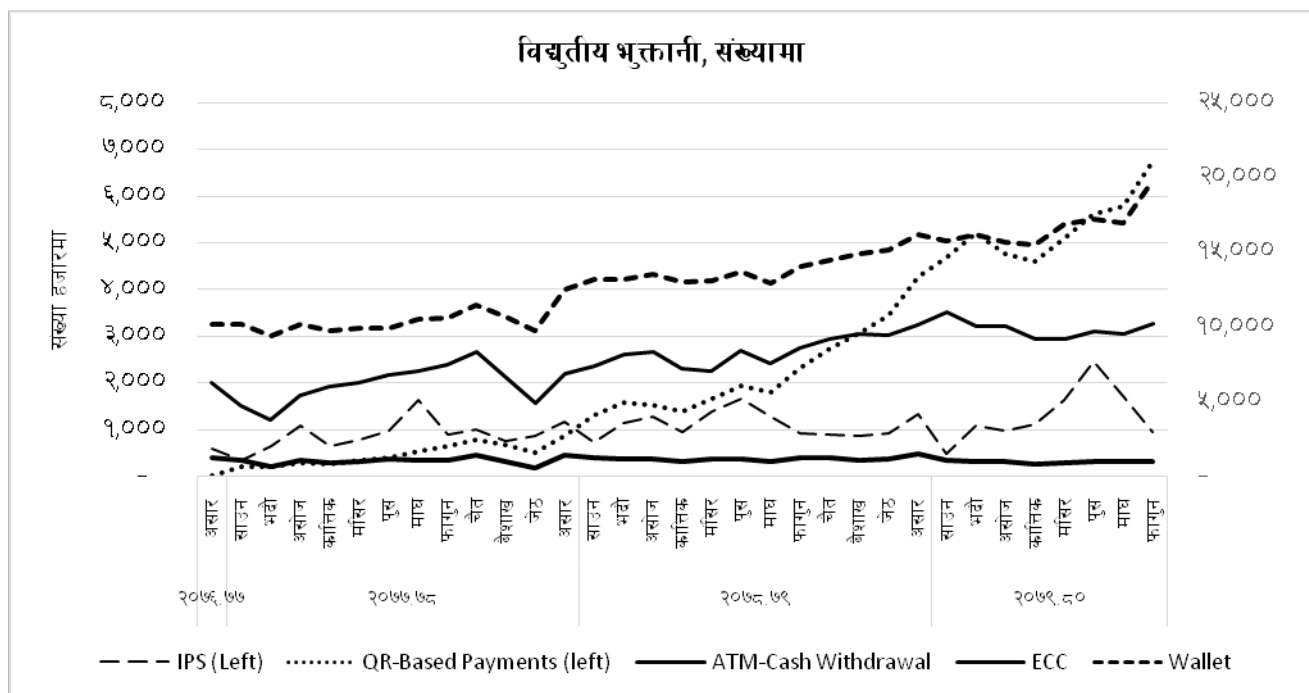
११. बैकिङ्ग प्रणालीमा नियमित तरलता प्रवाह गरिएको छ । समीक्षा अवधिमा यस बैकबाट रिपोमार्फत रु.३७७ अर्ब २७ करोड, सोभै खरिद बोलकबोलमार्फत रु.८३ अर्ब ८५ करोड, स्थायी तरलता सुविधामार्फत रु.२७२० अर्ब ४९ करोड र ओभरनाइट तरलता सुविधा ५१५ अर्ब ६७ करोड गरी कुल रु.३६९७ अर्ब २८ करोड (कारोबारमा आधारित) तरलता प्रवाह गरिएको छ ।

ब्याजदर

१२. अल्पकालिन र बैकका ब्याजदरहरू गत वर्षभन्दा बढे पनि अघिल्लो महिनाको तुलनामा कम हुन थालेका छन् । ९१-दिने ट्रेजरी बिलको भारित औसत ब्याजदर २०७९ फागुनमा ९.३३ प्रतिशत रहेको छ । वाणिज्य बैकहरूबीचको अन्तर-बैंक कारोबारको भारित औसत ब्याजदर ७.१८ प्रतिशत रहेको छ । वाणिज्य बैकहरूको औसत आधारदर २०७९ फागुनमा १०.६४ प्रतिशत, निक्षेपको भारित औसत ब्याजदर ८.३७ प्रतिशत र कर्जाको भारित औसत ब्याजदर १३.०३ प्रतिशत रहेको छ ।

बैंक तथा वित्तीय संस्थाको अवस्था

१३. बैंक तथा वित्तीय संस्थाको पूँजी पर्याप्तता नियामकीय न्यूनतम आवश्यक अनुपातभन्दा बढी रहेको छ । २०७९ पुस मसान्तमा “क” वर्गका वाणिज्य बैकको पूँजी पर्याप्तता अनुपात १३.०१ प्रतिशत, “ख” वर्गका विकास बैकहरूको १२.७१ प्रतिशत र “ग” वर्गका फाइनान्स कम्पनीहरूको १७.०५ प्रतिशत रही समग्रमा उक्त अनुपात १३.०६ प्रतिशत रहेको छ ।
१४. २०७९ पुस मसान्तमा बैंक तथा वित्तीय संस्थाको निष्कृत्य कर्जा २.६३ प्रतिशत रहेको छ । जसअनुसार “क” वर्गका वाणिज्य बैकको २.४९ प्रतिशत, “ख” वर्गका विकास बैकहरूको २.८२ प्रतिशत र “ग” वर्गका फाइनान्स कम्पनीहरूको ७.८२ प्रतिशत रहेको छ ।
१५. २०७९ पुस मसान्तमा “क” वर्गका वाणिज्य बैकहरूको पूँजीमा प्रतिफल ११.११ प्रतिशत र सम्पत्तिमा प्रतिफल १.११ प्रतिशत रहेको छ । त्यस्तै “ख” वर्गका विकास बैकहरूको उक्त प्रतिफल क्रमशः ८.५४ र ०.७६ प्रतिशत तथा “ग” वर्गका फाइनान्स कम्पनीहरूको उक्त प्रतिफल क्रमशः २.८४ र ०.४० प्रतिशत रहेको छ ।
१६. २०७९ चैत २६ गते “क” वर्गका वाणिज्य बैक, “ख” वर्गका विकास बैक तथा “ग” वर्गका वित्तीय संस्थाहरूको कर्जा निक्षेप अनुपात क्रमशः ८५.५८ प्रतिशत, ८४.५६ प्रतिशत र ८२.९३ प्रतिशत रहेको छ ।
१७. विद्युतीय भुक्तानी पूर्वाधारमा भएको विकास, विद्युतीय भुक्तानी कारोबारका लागि गरिएको सचेतना अभिवृद्धि र प्रोत्साहन तथा सर्वसाधारणको विद्युतीय भुक्तानी उपकरण प्रयोगमा बढ्दो अभ्यासका कारण विद्युतीय भुक्तानी उल्लेख्य रहेको छ । इन्टरनेट बैंकिङ, मोबाइल बैंकिङ, वालेट तथा क्यूआर कोडमार्फत हुने कारोबार संख्या र कारोबार रकममा उल्लेख्य वृद्धि भएको छ ।

अन्त्यमा, चालु खाता घाटा, शोधनान्तर स्थिति, विदेशी मुद्रा सञ्चिति लगायतका उपलब्धिका पछाडि नेपाल सरकार, महत्वपूर्ण सकारात्मक नीतिगत पृष्ठपोषण दिनुहुने अर्थशास्त्री तथा विज्ञज्यूहरू, नेपाल सरकारका सम्बन्धित निकायहरू, सञ्चारकर्मी, नेपाल राष्ट्र बैंकका अधिकृतलगायत महत्वपूर्ण योगदान दिनुहुने सबैमा हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दछौं । यसका अलावा वैदेशिक रोजगारीमा रही मुलुकमा औपचारिक माध्यमबाट रेमिट्यान्स पठाई अर्थतन्त्रमा अतुलनीय योगदान गर्नुहुने राष्ट्रप्रेमीहरूप्रति हामी हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछौं ।

त्यसैगरी अर्थतन्त्र प्रतिकूल रहेको अवस्थामा पनि धैर्यका साथ आफ्नो व्यवसायलाई निरन्तरता दिनुहुने उद्यमी-व्यवसायी तथा बैंकिङ सेवा निरन्तर प्रवाह गर्नुहुने बैंकिङ क्षेत्रलाई पनि हामी धन्यवाद ज्ञापन गर्दछौं ।

अर्थतन्त्रको वास्तविक क्षेत्रमा आएको शिथिलतासमेत आगामी दिनमा क्रमशः कम हुँदै जानेछ भन्ने कुरामा हामी आशावादी छौं । यसका लागि सम्पूर्ण उद्यमी, व्यवसायी र बैंकर्सहरू उच्च मनोबलका साथ आ-आफ्नो क्षेत्रमा अघि बढ्नु हुनेछ भन्ने विश्वासका साथ नव वर्ष २०८० को हार्दिक मंगलमय शुभकामना व्यक्त गर्दछौं । धन्यवाद !

मिति: २०७९/१२/२८, मंगलबार ।
